

10.8.2022

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Dnro: VN/34422/2021

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 4 ja 5 §n muuttamisesta ja 5 b §n väliaikaisesta muuttamisesta

Palvelualojen työnantajat Palta ry haluaa lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi, mikä koskee merkittävästi Paltan jäsenistöä. Palta edustaa laajasti muun muassa liikenne- ja logistiikkapalveluita, teknisiä ja konepalveluita tuottavia yrityksiä sekä muita palvelualojen yrityksiä. Palta on Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n toiseksi suurin jäsenliitto ja edustamme yli 2.000 jäsentämme, jotka yhdessä työllistävät Suomessa noin 150.000 työntekijää.

Palta on sitoutunut tavoittelemaan EU:n ja Suomen virallisia ja päätettyjä ilmastotavoitteita sekä 1,5 asteen ilmastopolitiikkaa. Palta on muun muassa ollut laatimassa yhdessä muiden alaa edustavien järjestöjen kanssa [liikenne- ja logistiikka-alan vähähiilisyystiekartaa](#), jossa toimiala itse on esittänyt keinovalikoiman, joilla tarvittavat päästövähennykset voidaan saavuttaa vuoteen 2030 mennessä ja millä toimenpiteillä liikenne- ja logistiikka-ala saadaan muutettu fossiilivapaaksi vuoteen 2045 mennessä. Liikenne- ja logistiikka-alan tiekartan mukaan liikenteen tiukatkin ilmastotavoitteet on Suomessa mahdollista saavuttaa alan yritysten kilpailukyky säilyttäen, mutta politiikkaohjauksen on oltava johdonmukaista ja ennakoitavaa.

Lausunnolla olleen hallituksen esityksen mukaan uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta ehdotetaan alennettavaksi 7,5 prosenttiyksiköllä vuodeksi 2023. Jakeluelvoitteen alentamisesta vuosilta 2022 ja 2023 toteuttamatta jääneet päästövähennykset ehdotetaan katettavaksi kiristämällä niitä seuraavien vuosien jakeluelvoitetta. Samalla vuoden 2030 jakeluelvoitetta nostettaisiin 34 prosenttiin, minkä noston hallitus on aiemmin hyväksynyt valmistelemissaan Fossiilittoman liikenteen tiekartassa (LMV/2021/62), Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa (KAISU; VNS 4/2022) sekä kansallisessa ilmasto- ja energiastrategiassa.

Kuten HE-luonnoksessa todetaan, uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitejärjestelmä on yksi keskeisimmistä liikenteen päästöjä vähentävistä keinoista. Järjestelmä on osoittanut toimivuutensa ja uusiutuvien polttoaineiden käyttö on kasvanut velvoitteen edellyttämällä tavalla tuoden merkittäviä päästövähennyksiä liikenne- ja logistiikkasektorille.

Palta toteaa, että poikkeusvuosien 2022 ja 2023 jälkeen tehtävät korotukset jakeluelvoitteen määrään sekä jakeluelvoitteen korottaminen 34 prosenttiin vuonna 2030 vastaa hallituksen aiemmin tekemiä päätöksiä liikenteen päästöjen vähentämiseksi (Fossiilittoman liikenteen tiekartta ja KAISU, varautumisen ministerityöryhmän päätös 7.4.2022) siten, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt saadaan vähennetyksi 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Myös liikenne- ja

10.8.2022

logistiikka-alan oman vähähiilisyystiekartan laskelmien mukaan toimenpidettä tarvitaan, jotta päästövähennystavoitteet liikennesektorilla ja sitä kautta myös Suomessa taakanjakosektorilla olisi mahdollista saavuttaa.

Palta ymmärtää hyvin, että jakeluelvoitteen väliaikaisella alentamisella hallitus tavoittelee polttoaineiden hintojen alentamista suhteessa keväällä 2022 tapahtuneeseen rajuun ja nopeaan hintojen nousuun. Tämä on ollut keskeistä ja tarpeellista suomalaisten yritysten ja Suomen logistisen kilpailukyvn varmistamiseksi kevään 2022 poikkeustilanteessa.

Palta näkee, että suuret edestakaiset muutokset jakeluelvoitteessa heikentävät ennustettavuutta ja voivat johtaa korkeisiin yhtäkkisiin hinnannousuihin. Hallituksen esityksen vaikutusarvioiden mukaan jakeluelvoitteen nousu vuosien 2022 ja 2023 määräaikaisen laskun jälkeen vuodenvaihteessa 2023–2024 voi nostaa hintoja arviolta 24 sentillä/litra. Arvioitu hinnannousu kahden vuoden välillä on varsin suuri, ja se on omiaan aiheuttamaan kuluttajien ja yritysten keskuudessa ongelmia. Palta kuitenkin toteaa, että vuosien 2024-2030 korkeammat velvoitetasot näyttäisivät nykytilanteessa välttämättömiltä, jotta liikenteen ja logistiikan päästövähennystavoitteet voidaan saavuttaa tai ellei muita päästövähennystoimenpiteitä löydetä.

Palta katsoo, että jakeluelvoitteen muutosten myötä nouseviin kuljetuskustannuksiin varautumiseksi hallituksen tulisi ryhtyä pikaisesti valmistelemaan lisätoimenpiteitä, joilla oletetun kustannusten nousun vaikutuksia pystytään lieventämään. Palta katsoo, että esimerkiksi ammattidieselin käyttöönoton valmistelua tulisi nopeuttaa siten, että mekanismeja voidaan hyödyntää täysimääräisesti jo vuonna 2023. Ammattidiesel olisi nähdäksemme tehokas verotuksellinen keino, jolla pystyttäisiin vastamaan Suomen elinkeinoelämälle tärkeän ammattiliikenteen nouseviin kustannuksiin. Muita potentiaalisia lisätoimenpiteitä olisivat muun muassa autokannan sähköistämisen nopeuttaminen edelleen hankintatukikannusteita lisäämällä, biopolttoaineiden valmisteveron alentaminen, joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisääminen sekä liikenteen ja logistiikan digitalisaatiokehityksen tehostaminen.

Kunnioittavasti,

Palvelualojen työnantajat Palta ry

Tatu Rauhamäki
Johtaja, elinkeinopolitiikka

Petri Laitinen
Liikenteen ja logistiikan toimialapäällikkö,
elinkeinopolitiikka